

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STATYBOS IR EKONOMINĖS PLĖTROS SKYRIUS

Biudžetinė įstaiga, Laisvės a. 12, LT-59126 Prienai,
tel. (8 319) 61 120, faks. (8 319) 61 199, el. p. statyba@prienai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288742590

Prienų rajono savivaldybės tarybai

SPRENDIMO „DĖL PRITARIMO VIDAUS SANDORIUI“ PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

2019-12-23 Nr. PAR-349

1. Parengto sprendimo projekto tikslas ir uždaviniai

Tarybos sprendimo projekto tikslas – pavesti Prienų rajono savivaldybės administracijai nuo 2020 m. sausio 1 d. sudaryti vidaus sandorį 5 (penkerių) metų terminui, numatant galimybę šį terminą pratęsti dar 3 metams, su UAB „Prienų butų ūkis“ dėl Prienų rajono savivaldybės šaligatvių ir žaliųjų plotų priežiūros vykdymo.

2. Aktualus sprendimo projekto rengimui teisinis reguliavimas ir teismų praktika

Lietuvos Respublikos Seimas 2017 m. gegužės 2 d. priėmė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymą Nr. XIII-327 (toliau tekste – Įstatymas), įsigaliojusį nuo 2017 m. liepos 1 dienos, kuriuo buvo sugriežtintos vidaus sandorių sudarymo sąlygos.

Įstatymo 10 straipsnio 1 dalis nustato, kad šio įstatymo reikalavimai netaikomi vidaus sandoriams, kuriuos perkančioji organizacija sudaro su kita perkančiąja organizacija, kai yra visos šios sąlygos kartu:

1) perkančioji organizacija kitą perkančiąją organizaciją kontroliuoja kaip savo pačios tarnybą ar struktūrinį padalinį, darydama lemiamą įtaką jos strateginiams tikslams ir reikšmingiems sprendimams, įskaitant sprendimus dėl ilgalaikio turto investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, hipotekos; kitų ūkio subjektų akcijų įsigijimo arba perleidimo; teisės valdyti ūkio subjekto (subjektų) skyrius perdavimo. Tokią kontrolę gali atlikti ir kitas juridinis asmuo, kurį patį tokiu pačiu būdu kontroliuoja perkančioji organizacija;

2) per paskutinius 3 finansinius metus daugiau kaip 80 procentų kontroliuojamos perkančiosios organizacijos gautų vidutinių pajamų iš pirkimo–pardavimo sutarčių sudaro pajamos, gautos iš sutarčių, sudarytų su kontroliuojančia perkančiąja organizacija ar su juridiniais asmenimis,

kuriuos kontroliuoja ta perkančioji organizacija, ir skirtų jos (jų) poreikiams tenkinti ar funkcijoms atlikti. Jeigu kontroliuojama perkančioji organizacija vykdė veiklą trumpiau kaip 3 finansinius metus, tai atitinkami rezultatai turi būti numatyti pagal jos veiklos planus;

3) kontroliuojamoje perkančiojoje organizacijoje nėra tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo.

Atitinkamai Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis reglamentuoja, jog vidaus sandoris gali būti sudaromas tik išimtinu atveju, kai tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos ir perkant viešojo pirkimo būdu būtų neįmanoma užtikrinti paslaugos teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės ir prieinamumo.

Būtina įvertinti, kad ES Teisingumo Teismas (toliau tekste – **ESTT**) 2019 m. spalio 3 d. priėmė sprendimą byloje C-285/18 pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo kreipimąsi prašant išaiškinti, ar ES teisę atitinka Lietuvos teisės aktuose įtvirtinti papildomi vidaus sandorių ribojimai.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegija kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, prašydama išaiškinti, ar ginčui aktualios Europos Sąjungos teisės nuostatos dėl vidaus sandorių, atsižvelgiant į jas aiškinančią Teisingumo Teismo praktiką, turi būti suprantamos ir aiškinamos taip, kad vidaus sandoris, atitinkantis Teckal kriterijus, savaime teisėtas, t. y. juo nepažeidžiama kitų ūkio subjektų teisė į sąžiningą konkurenciją, šie nėra diskriminuojami, o vidaus sandorį sudariusiam kontroliuojamam subjektui nėra teikiamos privilegijos (žr. viešai prieinamą šaltinį <https://www.lat.lt/naujienos/pranesimai/lietuvos-auksciausiasis-teismas-kreipiasi-i-europos-sajungos-teisingumo-teisma/606>).

ESTT paminėtu 2019 m. spalio 3 d. sprendimu, priimtu byloje C- 285/18, išnagrinėjęs Lietuvos Aukščiausiojo Teismo keliamus klausimus pažymėjo, kad *Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje valstybė narė vidaus sandorio sudarymą, be kita ko, sieja su sąlyga, kad viešojo pirkimo sutarties sudarymas neleistų užtikrinti teikiamų paslaugų kokybės, jų prieinamumo ar nepertraukiamumo, jeigu etape iki viešojo pirkimo sutarties sudarymo pasirenkant konkretų paslaugų teikimo būdą paisoma vienodo požiūrio, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų.*

Šis ESTT išaiškinimas reiškia, kad pagal Įstatymo 10 str. 2 d. vidaus sandoris gali būti sudaromas tik tuo atveju, jei perkant viešojo pirkimo būdu būtų neįmanoma užtikrinti paslaugos teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės ir prieinamumo. ESTT nuomone, tokia nuostata nėra draudžiama, jeigu etape iki viešojo pirkimo sutarties sudarymo pasirenkant konkretų paslaugų teikimo būdą paisoma vienodo požiūrio, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų.

3. Sprendimo projekto priėmimui reikšmingos faktinės aplinkybės ir jų vertinimas

UAB „Prienų butų ūkis“ visiškai atitinka Įstatymo 10 str. 1 d. nustatytus vidaus sandoriui sudaryti keliamus reikalavimus. UAB „Prienų butų ūkis“ yra juridinis asmuo, kurio 100 procentų akcijų priklauso Prienų rajono savivaldybei. Taigi Prienų rajono savivaldybė yra vienintelė UAB „Prienų butų ūkis“ savininkė, per įmonės valdymo organus galinti formuluoti įmonei keliamus šaligatvių ir žaliųjų plotų priežiūros ir tvarkymo tikslus ir apibrėžti vykdomų funkcijų sritis. Per paskutinius 3 finansinius metus daugiau kaip 80 procentų UAB „Prienų butų ūkis“ gautų vidutinių pajamų iš pirkimo–pardavimo sutarčių sudaro pajamos, gautos iš sutarčių, sudarytų su Prienų rajono savivaldybe ir skirtų jos poreikiams tenkinti ar funkcijoms atlikti. Papildomai paaiškintina, kad, vadovaujantis ES Teisingumo Teismo (toliau tekste – **ESTT**) praktika, kontroliuojamos perkančiosios organizacijos pajamoms iš pirkimo pardavimo sutarčių, sudarytų su kontroliuojančia perkančiąja organizacija, priskiriamos ir pajamos iš veiklos vartotojų atžvilgiu, be to, nėra svarbu, kas bendrovei moka atlygį (kontroliuojanti perkančioji organizacija ar vartotojas), nes bet kokių atveju bendrovė pajamas gauna dėl sutartyje su kontroliuojančiąja perkančiąja organizacija numatytos veiklos (Teisingumo Teismo 2006 m. gegužės // d. sprendimas byloje Carbotermo Spa ir Comune di Busto Arsizio, Nr. C-340/04).

Prienų rajono savivaldybė yra pavedusi savo kontroliuojamai įmonei UAB „Prienų butų ūkis“ vykdyti dalį Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje nurodytų savarankiškųjų savivaldybės funkcijų, kurios pagal Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje numatytą veiklos pobūdį priskiriamos viešųjų paslaugų teikimui. Vykdydama savarankiškąsias Prienų rajono savivaldybės funkcijas, kurios pagal veiklos pobūdį priskiriamos viešųjų paslaugų teikimui, UAB „Prienų butų ūkis“ iš esmės užtikrina Prienų rajono savivaldybės bendruomenės socialinius, aplinkos apsaugos ir viešojo intereso poreikius, užtikrindama viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumą, gerą kokybę ir prieinamumą netgi ten, kur jų teikimas nėra ekonomiškai naudingas ar netgi nuostolingas.

Vertinamos kaip teisiškai reikšmingos aplinkybės, kad UAB „Prienų butų ūkis“ nepertraukiamai nuo 2014 m. lapkričio 27 d. vykdo šaligatvių ir žaliųjų plotų priežiūros paslaugas Prienų mieste. Ši bendrovė turi visą būtiną infrastruktūrą, įrenginius ir priemones toliau nedelsiant nepertraukiamai vykdyti šaligatvių ir žaliųjų plotų priežiūros paslaugas. Šių paslaugų įkainiai buvo nustatyti sutartyje, kuriai buvo pritarta Prienų rajono savivaldybės tarybos 2014-11-27 sprendimu Nr. T3-241. Dabar siūloma patvirtinti naujus įkainius.

Aptariamų atveju darytina išvada, kad, skelbiant viešą konkursą dėl Prienų rajono savivaldybės šaligatvių ir žaliųjų plotų priežiūros paslaugų pirkimo, nebūtų užtikrintas paslaugos teikimo nepertraukiamumas, gera kokybė ir prieinamumas (Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis). Sniego valymas, šaligatvių, aikštelių barstymas smėlio-druskos mišiniu, gatvių valymas, pavojingų medžių šalinimas yra labai svarbios paslaugos dėl Prienų rajono savivaldybės gyventojų ir svečių saugumo. Šios paslaugos turi būti teikiamos nedelsiant. Aptariamų paslaugų pirkimas viešųjų pirkimų

nustatyta tvarka sąlygotų, kad pakankamai ilgą laiką (viešojo pirkimo organizavimo ir vykdymo metu) nebūtų teikiamos šaligatvių ir žaliųjų plotų priežiūros paslaugos, nebūtų užtikrintas paslaugos teikimo nepertraukiamumas, gera kokybė ir prieinamumas.

Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, siūloma pavesti Prienų rajono savivaldybės administracijai su UAB „Prienų butų ūkis“ nuo 2020 m. sausio 1 d. 5 (penkerių) metų terminui, numatant galimybę šį terminą pratęsti dar 3 (trejiems) metams, sudaryti vidaus sandorį dėl Prienų seniūnijos šaligatvių ir žaliųjų plotų priežiūros vykdymo.

Numatoma preliminarini vidaus sandorio suma – 1993728 su PVM (1 metų suma – 249216 Eur su PVM).

Maksimalias paslaugų apimtis ir periodiškumą kiekvienais metais tvirtinta Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorius, atsižvelgdamas į patvirtintą Savivaldybės biudžetą. Konkrečius darbų kiekius ir periodiškumą nurodo seniūnijos seniūnas, atsižvelgdamas į oro sąlygas, turimas finansavimo galimybes ar kt. Atsižvelgiant į tai, numatoma, kad sandorio suma gali kisti (didėti ar mažėti) ne daugiau kaip 15 proc.

Skyriaus vedėjas

Tomas Žvirblis